

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) / Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
İLA451	Türk İslam Sanat ve Estetik Tarihi	Zorunlu	2025-2026	7	Türk İslam Sanatları
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS		Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
		2	0	2	3

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Sanatın toplumların hayatındaki önemi, sanat-din, sanat-İslam ilişkisi, estetik ve güzellik duygusunun fitriliği, İslam'ın hayata ilişkin ilkeleri, İslam'ın sanata bakışı, İslam mimarisi hakkında yeterli bilgi edindirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca İslam mimari eserlerini ve özelliklerini görseller eşliğinde ve slayt sunumlarıyla anlatarak konuya daha iyi hâkim olmalarını sağlamak dersin amaçları arasında yer almaktadır.

Dersin İçeriği

Sanatın konusu ve önemi, Sanat olgusunu etkileyen faktörler, sanat-din, sanat-İslam ilişkisi, İslam mantığında sanat, İslam'ın tasvir ve heykele bakışı, Türk İslam sanatında tasvir, erken İslami dönemden Osmanlıların sonuna kadar Müslüman sanatkarlar tarafından İslam coğrafyasının farklı bölgelerinde inşa edilen mimari eserleri ve özellikleri, süsleme ve el sanatları, Türk ve İslam şehirciliği gibi konular dersin içeriğini oluşturmaktadır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Ders Kitabı: Can, Yılmaz. Gün, Recep. Ana Hatlarıyla Türk İslam Sanatları ve Estetiği. İstanbul: Kayihan Yayınları, 2021.

Önerilen Kaynaklar:

- Altun, Ara. Ortaçağ Türk Mimarisinin Anahatları İçin Bir Özet. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1988.
- Ayvazoğlu, Beşir. İslam Estetiği ve İnsan. İstanbul: Çağ Yayınları, 1998.
- Can, Yılmaz. Kur'an'ın penceresinden vahiy-arkeoloji ve sanat ilişkisi üzerine bir deneme. Samsun: Sönmez Yayınları, 1996.
- Çam, Nusret. İslam'da Sanat Resim ve Mimarî. Ankara: Elektronik İletişim Ajansı, 1994.
- İpşiroğlu, Mazhar Şevket. İslam'da Resim Yasağı ve Sonuçları. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2022.
- Atabek, Ömer Faruk. Türk İslam süsleme sanatları: hüsn-i hat, tezhip, minyatür. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2000.
- Dündar, Abdülkadir (ed.). Türk İslam sanatları tarihi. Ankara: Grafiker Yayınları, 2019.

T.C.
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ
Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi
DERS İZLENCE FORMU

Doküman No:	ARÜ.FR.004
İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
Revizyon Tarihi:	10.12.2025
Revizyon No:	1
Sayfa:	2/8

Planla Öğrenme Etkinlikleri ve
Öğretme Yöntemleri

Yüz yüze ders tekrarı, interaktif ders yapımı, ödev verme, soru-cevap, tartışma ve münazaralar düzenleme

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Dersi takviye için konu ile ilgili ek okumaların yapılması ve hazırlık seviyesinin artırılması

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Doç. Dr. Erdoğan POLAT

Dersin Verilişi

Yüz yüze

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Sanatla ilgili kavramlar
2. Hafta	Sanat olgusunu etkileyen faktörler
3. Hafta	Sanat-İslam ilişkisi
4. Hafta	Müslümanların sanat uğraşlarına bakışı
5. Hafta	İslam'dan önceki sanat anlayışları
6. Hafta	Erken dönem İslam mimarisi
7. Hafta	Mısır, Kuzey Afrika ve Batı Afrika ile Endülüs topraklarında kurulmuş Müslüman Türk ve diğer İslam Devletlerinin mimarisi
Ara Sınav	
8. Hafta	Asya topraklarında kurulmuş Müslüman Türk devletleri
9. Hafta	Türkiye topraklarında kurulmuş Müslüman Türk devletlerinin mimarisi
10. Hafta	Süsleme ve el sanatları
11. Hafta	Süsleme ve el sanatları
12. Hafta	Süsleme ve el sanatları
13. Hafta	Türk şehirciliği
14. Hafta	İslam şehirciliği
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME		
Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	40
Final	1	60
Diğer (Ödev, Sunum, Sözlü, Derse Katılım, Grup Çalışması, vb.)		
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)	
ÖÇ 1	Sanatla ilgili kavramları tanır.
ÖÇ 2	Sanatın konusu ve önemini kavrar.
ÖÇ 3	Estetik ve güzellik duygusunun fitriliği hakkında bilgi edinir.
ÖÇ 4	Sanat-İslam ilişkisi ve tarihi süreç içinde Müslümanların sanat uğraşlarına bakışı konularında bilgi sahibi olur.
ÖÇ 5	Erken dönem İslam mimarisi hakkında bilgi sahibi olur, bu döneme ait mimari eserlerin özelliklerini öğrenerek bunları birbirinden ayırt edebilme becerisi kazanır.
ÖÇ 6	Anadolu dışındaki Asya topraklarında kurulmuş Müslüman Türk ve diğer İslam devletlerinin mimarisi ile Türkiye topraklarında kurulmuş Müslüman Türk devletlerinin mimarisi hakkında bilgi edinir.
ÖÇ 7	Süsleme ve el sanatları hakkında bilgi sahibi olur.
ÖÇ 8	Türk ve İslam şehirciliği hakkında bilgi edinir.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	5/8

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) – PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI (PÖÇ) İLİŞKİSİ																
	PÖÇ 1	PÖÇ 2	PÖÇ 3	PÖÇ 4	PÖÇ 5	PÖÇ 6	PÖÇ 7	PÖÇ 8	PÖÇ 9	PÖÇ 10	PÖÇ 11	PÖÇ 12	PÖÇ 13	PÖÇ 14	PÖÇ 15	
ÖÇ 1	5	1	3	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 2	5	3	5	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 3	5	4	4	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 4	5	4	4	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 5	5	4	4	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 6	5	3	4	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 7	5	4	4	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
ÖÇ 8	5	4	4	2	3	2	3	3	3	1	3	4	4	2	4	
0 - Katkı Yok		1 - Çok Düşük Düzeyde Katkı			2 - Düşük Düzeyde Katkı			3 - Orta Düzeyde Katkı			4 - Yüksek Düzeyde Katkı			5 - Çok Yüksek Düzeyde Katkı		

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	6/8

DERS-PROGRAM EĞİTİM AMACI (PEA) İLİŞKİSİ	
PEA 1. İlahiyat alanında lisans ve lisansüstü eğitiminin niteliğini geliştirmek.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 2. Bilimsel bilgi üretmek.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 3. Fakültemizin iç ve dış paydaş memnuniyetini artırmak.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 4. Sosyal sorumluluk projeleriyle toplumun bilgi düzeyine katkı sağlamak.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 5. İhtiyaç ve talebe göre başta Diyanet İşleri Başkanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere tüm kamusal veya özel kurum ve kuruluşlarla ilişkileri geliştirmek.	Evet ☒ Hayır ☐
PEA 6. Çeşitli ulusal ve uluslararası akademik etkinlikler yoluyla bireysel, toplumsal ve evrensel insani değerlere katkı sunmak	Evet ☒ Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	7/8

DERS-PROGRAM ÖĞRENİM ÇIKTISI (PÖÇ) İLİŞKİSİ	
PÖÇ 1. Sanatla ilgili kavramları tanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 2. Sanatın konusu ve önemini kavrar.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 3. Estetik ve güzellik duygusunun fitriliği hakkında bilgi edinir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 4. Sanat-İslam ilişkisi ve tarihi süreç içinde Müslümanların sanat uğraşlarına bakışı konularında bilgi sahibi olur.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 5. Erken dönem İslam mimarisi hakkında bilgi sahibi olur, bu döneme ait mimari eserlerin özelliklerini öğrenerek bunları birbirinden ayırt edebilme becerisi kazanır.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 6. Anadolu dışındaki Asya topraklarında kurulmuş Müslüman Türk ve diğer İslam devletlerinin mimarisi ile Türkiye topraklarında kurulmuş Müslüman Türk devletlerinin mimarisi hakkında bilgi edinir.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 7. Süsleme ve el sanatları hakkında bilgi sahibi olur.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÇ 8. Türk ve İslam şehirciliği hakkında bilgi edinir.	Evet ☒ Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ Türk-İslam Sanat ve Estetik Tarihi DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ	
PÖÖ 1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 4. Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 5. Bütüncül ve sistematik bir dinî düşünce ve kavrayışa sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 6. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 7. Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 8. Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 9. Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 10. Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 11. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 12. Dinî danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 13. Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 14. İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.	Evet ☒ Hayır ☐